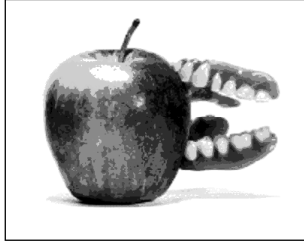

Т.І. Заяць, Я.З. Липська

Знімні пластинкові протези

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

2-ге видання

«Новий Світ – 2000»
Львів – 2020

УДК 616.314-77(075.8)

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України, як
навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*

(Лист №14/18-Г-764 від 05.09.13)

Рецензенти:

Макєєв В.Ф. – завідувач кафедри ортопедичної стоматології ЛНМУ ім. Д. Галицького, д. мед. наук, професор, голова Асоціації стоматологів Львівщини;

Кіндій Д.Д. – к. мед. н., доцент кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології Вищого державного навчального закладу України “Українська медична стоматологічна академія”, м. Полтава.

В`юницький В.П. – директор Київського міського медичного коледжу, заслужений лікар України, викладач вищої категорії, викладач-методист;

Науменко М.Г. – голова ЦМК зуботехнічних дисциплін Київського міського медичного коледжу, викладач вищої категорії, викладач-методист;

Науменко С.М. – викладач вищої категорії, викладач-методист Київського міського медичного коледжу;

Гадайчук А.П. – викладач вищої категорії, викладач-методист Київського міського медичного коледжу;

Комаренко М.М. – викладач вищої категорії, викладач-методист Київського медичного коледжу;

Міхаленко Т.В. – викладач II категорії Київського міського медичного коледжу.

Заяць Т.І., Липська Я.З.

Знімні пластинкові протези: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2020. – 224 с.

ISBN 966-418-024-6

У навчальному посібнику детально викладені теоретично обґрунтовані лабораторні етапи виготовлення часткових і повних знімних пластинкових протезів, сучасні технології литтєвого пресування, холодної та гарячої компресійної полімеризації із застосуванням новітньої апаратури.

Навчальний посібник розрахований на студентів відділення "Стоматологія ортопедична" у навчальних закладах I-II рівня акредитації, повністю відповідає програмі навчання, а також може бути корисним для студентів стоматологічних факультетів медичних інститутів та університетів.

Зміст

ПЕРЕДМОВА	8
1. ВСТУП.....	10
1.1. Історичні аспекти розвитку ортопедичної стоматології та зубопротезної техніки	10
1.2. Організація зубопротезного виробництва	14
1.2.1. Охорона праці і техніка безпеки в зуботехнічній лабораторії	21
2. ТЕХНІКА ВИГОТОВЛЕННЯ ЗНІМНИХ ПЛАСТИНКОВИХ ПРОТЕЗІВ У РАЗІ ЧАСТКОВИХ ДЕФЕКТІВ ЗУБНИХ РЯДІВ	22
2.1. Класифікація дефектів зубних рядів	22
2.1.1. Порушення безперервності зубного ряду	24
2.1.2. Розпад зубного ряду на самостійно діючі групи зубів	28
2.1.3. Функціональне перевантаження пародонту зубів, які залишилися	29
2.1.4. Вторинні деформації оклюзійної поверхні зубних рядів	29
2.1.5. Порушення функцій жування і мови, естетичних норм	30
2.1.6. Зміни в скронево-нижньощелепному суглобі	30
2.1.7. Конструкції знімних пластинкових протезів	31
2.2. Послідовність виготовлення знімних пластинкових протезів. Відбитки і моделі	32
2.2.1. Підготовка порожнини рота до протезування	34
2.2.2. Анатомічні відбитки	34
2.2.3. Моделі щелеп	38
2.2.4. Ізоляція торусу, кісткових виступів, екзостозів	43
2.3. Базиси протезів	44
2.3.1. Визначення центральної оклюзії при протезуванні часткових дефектів зубних рядів	48
2.3.2. Виготовлення воскових базисів з оклюзійними (прикусними) валиками	50

2.4. Оклюдатори та артикулятори	54
2.4.1. Оклюдатори	54
2.4.2. Артикулятори	56
2.5. Фіксація часткових знімних пластинкових протезів на щелепах	62
2.5.1. Механічні способи фіксації часткових пластинкових протезів ...	64
2.5.2. Кламерна система фіксації	65
2.5.1.3. Телескопічна система фіксації	73
2.5.1.4. Замкові кріплення – атачмени	75
2.5.1.5. Магнітні фіксатори	77
2.6. Воскові бази з штучними зубами	78
2.6.1. Вибір і виставлення штучних зубів	80
2.6.2. Штамповані і плакіровані зуби	83
2.7. Моделювання базисів протезів	84
2.8. Заміна воскових базисів на пластмасовий матеріал. Обробка протезів	88
2.8.1. Компресійне пресування акрилових пластмас	88
2.8.2. Полімеризація пластмаси	93
2.8.3. Обробка протезів	96
3. ВИГОТОВЛЕННЯ ЗНІМНИХ ПЛАСТИНКОВИХ ПРОТЕЗІВ ДЛЯ ЩЕЛЕП БЕЗ ЗУБІВ	100
3.1. Анатомо-фізіологічні вікові особливості зубощелепної системи при повній відсутності зубів	100
3.1.1. Атрофія альвеолярних відростків	101
3.1.2. Оцінка стану слизівки протезного ложа беззубих щелеп	106
3.2. Фіксація і стабілізація протезів для беззубих щелеп	110
3.2.1. Механічні методи	110
3.2.2. Біомеханічні методи	111
3.2.3. Фізичні методи	112
3.2.4. Біофізичний метод (А. Kantorovicz, 1924)	113
3.3 Індивідуальні ложки. Відбитки і моделі	116
3.3.1. Клінічні методи виготовлення індивідуальних ложок	118

3.2.2. Лабораторні методи	119
3.3.3. Функціональні відбитки	121
3.3.4. Виготовлення робочої моделі беззубої щелепи	125
3.4. Визначення центрального співвідношення	
беззубих щелеп	126
3.4.1. Виготовлення воскових базисів з оклюзійними валиками	128
3.4.2. Методи визначення центрального співвідношення беззубих щелеп	129
3.4.2.1. Статичні (антропометричні) методи	129
3.4.2.2. Функціональні методи	130
3.4.2.3. Функціонально-фізіологічний метод	130
3.4.2.4. Анатомо-фізіологічний метод	131
3.4.3. Гіпсування моделей в середньоанатомічному артикуляторі Гізі	133
3.5. Конструювання зубних рядів у знімних пластинкових протезах для щелеп без зубів	134
3.5.1. Естетичні критерії підбору штучних зубів	135
3.5.2. Анатомічні орієнтири і функціональні закономірності для формування зубних рядів у фронтальній ділянці	138
3.5.3. Анатомічні орієнтири і функціональні закономірності формування зубних рядів жувальних зубів	141
3.5.4. Методи конструювання зубних рядів у протезах для беззубих щелеп	144
3.5.5. Конструювання зубних рядів на склі в оклюдаторі (М.Є. Васильєв)	145
3.5.6. Конструювання зубних рядів в артикуляторі	147
3.6. Конструювання зубних рядів у знімних пластинкових протезах в прогенічному, прямому та змішаному співвідношеннях щелеп без зубів	150
3.6.1. Конструювання зубних рядів у прогенічному прикусі	152
3.6.2. Конструювання зубних рядів у прогнатичному прикусі	154
3.6.3. Конструювання зубних рядів у прямому прикусі (ортогенії) ...	155
3.6.4. Конструювання зубних рядів у змішаному співвідношенні	155
3.7. Сферична теорія артикуляції	156

3.7.1. Методика конструювання зубних рядів по сферичній поверхні	157
3.7.2. Конструювання зубних рядів по індивідуальних оклюзійних поверхнях	158
3.8. Перевірка воскових конструкцій протезів для щелеп без зубів у клініці	160
3.8.1. Послідовність перевірки воскових конструкцій протезів у клініці	161
3.8.2. Закономірності моделювання воскових базисів на верхню щелепу без зубів	162
3.8.3. Закономірності моделювання воскових базисів протезів на нижню щелепу без зубів	164
3.9. Адаптація пацієнта до знімних пластинкових протезів ...	166
3.9.1. Методи догляду за пластинковими протезами	169
3.10. Виготовлення протезів з еластичною підкладкою	170
3.11. Лагодження знімних пластинкових протезів	172
3.12. Виготовлення протезів з металевими базисами	176
3.12.1. Виготовлення часткових пластинкових протезів з литими металевими базисами	178
3.12.2. Електрохімія і гальванотехніка в технології виготовлення знімних протезів	181
4. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ЗНІМНИХ ПЛАСТИНКОВИХ ПРОТЕЗІВ	182
4.1. Недоліки компресійного пресування	183
4.2. Литтєве пресування	185
4.3. Виготовлення знімних пластинкових протезів з пластмас холодного твердіння методом компресійної полімеризації	190
4.4. Штампування листового поліметилметакрилату	193

ДОВІДКОВИЙ РОЗДІЛ	194
1. Тимчасові норми витрат матеріалів та інструментів на одиночку виробу у виготовленні зубних протезів	195
2. План здійснення дезінфекції у зуботехнічній лабораторії	196
3. Документація зубного техника	198
4. Тестові завдання	202
5. Ситуаційні задачі	216
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	219

ПЕРЕДМОВА

Сучасна ортопедична стоматологія пропонує для відновлення жувальної ефективності різноманітні варіанти конструкцій зубних протезів. Вибір конструкції зумовлений медичними показами із врахуванням індивідуальних особливостей пацієнта і витратами на виконання необхідного комплексу. Здавалось би, що незнімне протезування, зокрема металокераміка в комплексі з імплантологією, повинно суттєво витіснити знімне протезування, але все ж таки цей вид протезування залишається вагомю частиною всіх ортопедичних конструкцій, які виготовляються сьогодні.

Вимоги, що їх ставлять до якісного знімного протезування, достатньо високі в естетичному та функціональному планах. І вони повністю можуть бути здійсненими завдяки розвитку й упровадженню нових технологій, матеріалів та обладнання. Застосування нових методів і матеріалів дають можливість скоротити витрати на матеріали та час виготовлення робіт, покращити культуру виробництва, виконати весь процес роботи в сучасних приміщеннях зуботехнічної лабораторії.

Протезування пацієнтів із частковою і повною втратою зубів пластинковими протезами на сучасному рівні розвитку ортопедичної стоматології є складною проблемою виготовлення повноцінних протезів. Це – мистецтво, живопис і скульптура, сприйняття прекрасного і гармонійного. Зубний технік повинен володіти такими професійними рисами, як: здатність до координованих рухів, спритність умільця, фізична витривалість і працездатність, відчуття форми, пропорції й кольору, вміння працювати із складною технікою та впроваджувати нову.

У процесі навчання студент має зрозуміти важливість набуття знань з теорії знімного протезування, вміння логічно мислити,

працювати творчо і відповідально ставитись до засвоєння практичних вмінь та навичок.

Під час укладання навчального посібника нашою метою було дати студентам необхідні практичні відомості з лабораторних етапів виготовлення знімних пластинкових протезів, а також теоретично обґрунтувати їх дії. Бажаячи подати студентам максимальну інформацію, ми намагались коротко викласти матеріал, не оминаючи увагою основних методів виготовлення знімних протезів, які мають значення для протезування. Ці відомості ми старались викласти в межах чинної програми. У посібнику викладені нові, сучасні технології виготовлення пластинкових протезів із стоматологічних пластмас методами литтєвого пресування, холодної і гарячої компресійної полімеризації із застосуванням новітньої апаратури.

Навчальний посібник з техніки виготовлення знімних пластинкових протезів укладений вперше, тому автори будуть вдячні всім, хто вкаже на недоліки посібника і бажані в ньому зміни.